

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XLIII. Ex Ecriptura, traditione, & ratione demonstratur, S. Petrum, &
quemlibet successorem ipsius, esse supremum totius Ecclesiæ
Monarcham.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

quo immediatè, nisi ab eo qui ipsi immediatè dixit: *Tu es Petrus, &c.*?

595 Concilium Constantiense sess. 43. adversus 37. artic. Joan. Wiclef definit, Romanum Pontificem esse proximum & immediatum Christi Vicarium, dum damnat hunc articulum: *Ecclesia Romana est Synagoga sathana, nec Papa est proximus & immediatus Vicarius Christi*: proinde non ab hominibus habet, quòd sit Christi Vicarius. Ut enim Concilium Lugdunenfe sub Innocentio IV. ait: *Dei Filius Jesus Christus, ne gregem suum pretio sanguinis gloriosi redemptum, ascensurus post resurrectionem ad Patrem, absque Pastore desereret, ipsius curam B. Petro Apostolo commisit. cap. pro humani de homicid. in 6. Cui consonans Concil. Viennense sub Clem. V. Romana Ecclesia, Mater alma fidelium, Caput est, disponente Domino, Ecclesiarum aliarum, & Magistrat. Ad cuius regimen voluit Christi clementia Romanum Pontificem, vice sui, deputare Ministrum.*

596 Concilium Florentinum in definitione fidei post sess. 25. to. ult. Concil. Definimus, sanctam Apostolicam Sedem, & Romanum Pontificem in univèrsam orbem tenere Primatum, & ipsam Summum Pontificem Romanum successorem esse B. Petri, Apostolorum Principis, & verum Christi Vicarium, totiusque Ecclesie Caput, & omnium Christianorum Patrem, ac Doctorem existere, & ipsi a B. Petro pasce di, regendi, ac gubernandi univèrsalem Ecclesiam à Domino nostro Jesu Christo plenam potestatem traditam esse, quemadmodum etiam in gestis Oecumenicorum Conciliorum, & in sacris Canonibus continetur. Ubi gratis non dicitur id in gestis Oecumenicorum Conciliorum contineri: quia (præter dicenda infra) in Concilio Oecumenico Lugdunensi secundo Patres Græci suæ fidei professionem hisce verbis exhibuerunt: *Ipsa quoque S. Romana Ecclesia, summum & plenum primatum & principatum super univèrsam Ecclesiam obtinet, quem se ab ipso Domino in B. Petro Apostolorum Principe, sive vortice, cuius Romanus Pontifex est successor, cum potestatis plenitudine recepisse, veraciter & humiliter recognoscit; & sicut præ cæteris fidei veritatem tenetur defendere; sic si qua de fide suborta fuerint quæstiones, suo aebet iudicio definire.*

597 Et hinc Gennadius, Patriarcha Constantinopolitanus, qui Florentino, tamquam Metropolita Gannem. subscripsit, in exposit. Concil. Florent. tit. 5. sect. 1. *Decrevimus (inquit) Apostolicam Sedem, & Romanum Pontificem, in univèrsam orbem (in univèrsam proinde Ecclesiam) primatum obtinere, eumque esse B. Petri Principis Apostolorum successorem, & ipsius Christi Vicarium, Patrem, & Magistrum omnium Christianorum. Hoc profectò nescio quomodo quis inficiari possit: cum apertissimè Christus, & omnes Doctores, manifestius quàm si vel tonitruum personæ-*

ret, hic ipsam vociferentur.

Et anno 1554. Facultas Theologica Parisiensis fecit hanc declarationem: *Omnes & singuli Magistri nostri palam apertoque ore professi sunt, nihil se adversus Summorum Pontificum auctoritatem, & potestatem aut decernere, aut moliri, aut etiam cogitare velle; imò verò omnes & singuli ipsam Romanum Pontificem, ut summum, & univèrsalem Christi Vicarium, & univèrsalem Ecclesie Pastorem, cui plenitudo potestatis à Christo data sit, cui omnes utriusque sexus obedire, cuius decreta venerari, & quisque tueri, & observare tenentur, ut semper agnoverunt, & confessi sunt, ita nunc quoque sincere, fideliter, & libenter agnoscunt, & consentiunt.*

CAPUT XLIII.

Ex Scriptura, traditione, & ratione demonstratur, S. Petrum, & quemlibet successorem ipsius, esse supremum totius Ecclesie Monarcham.

MOnarchicam Petri & successorum in Romano Pontificatu potestatem demonstrant Scripturæ num. 784. relatæ: utpote ex quibus traditio Sanctorum semper intellexit, quòd Petro Christus supremam contulerit potestatem, significatam per traditas ipsi claves regni sui, sicut & per absolutam & illimitatam potestatem pacendi, seu regendi ovile suum; absolutam item & illimitatam potestatem ligandi & solvendi, &c. Quibus verbis & acceptam regni sui, & eam quam Christus ipse habuit (supremam utique) potestatem, & potestatis plenitudinem Petro commisit, uti sanctos Patres attestantes audivimus.

Et idipsum attestatur Concilium Constantiense; sive Martinus V. cum ipso, dum inter articulos fidei, de quibus suspectos de hæresi Wiclef & Joan. Hus, censuit interrogandos, unus est: *Utrum credas quòd Papa, canonicè electus . . . sit successor S. Petri, habens supremam auctoritatem in Ecclesia Dei.* Quam quidem supremam auctoritatem nedum esse in Ecclesia Dei, sed & in Ecclesia ipsam, etiam univèrsalem, & non solum in omnes Ecclesias particulares, demonstrat condemnatio sequentis articuli Wiclef, ab eodem Martino V. in eodem Concilio facta: *Petrus non est, nec fuit Caput Ecclesie sanctæ Catholice, id est univèrsalis.*

Et ratione idipsum ostenditur. Siquidem Ecclesia Christi non est Democratia, nec Aristocratia, sed regnum, ut constat ex eo quòd in Evangelio toties appelletur *regnum celorum* (teste namque Gregorio, *regnum celorum præsentis temporis Ecclesia dicitur*) de quo etiam Pial. 2. dicitur: *Ego autem constitutus sum Rex super Sion montem sanctum eius, id est super Ecclesiam.* Et Luc. 1.

regni ejus, quod in aeternum non dissipabitur.

602 Nec certe dubium, quin Christus, qui fundavit Ecclesiam in sanguine suo, eamque voluit ad finem usque saeculi perdurare, illud in ea regimen instituerit, quod optimum censetur. At verò inter genera regiminum, communi orbis iudicio optimum censetur Monarchicum; quo scilicet unius multitudinis unus est Rector supremus, à quo regendi autoritas descendit in medios, & pervenit usque ad infimos. Ita enim communi suffragio censent, tum Sapientes Gentilitatis, Plato, Aristoteles, Seneca, Plutarchus, Iocrates, Herodius, &c. Tum SS. Patres, Justinus, Cyprianus, Athanasius, Hieronymus, &c. (apud Bellarminum l. 1. de Romano Pontifice c. 2.) Tum Theologi communiter cum S. Thoma, & Juristae omnes, cum Bartolo & Baldo (teste Boer. in tract. de custodia clav. n. 53.) Et ratio est, quia principatus magis naturalis, & magis amicus unitatis & pacis, est unius in plures, ut Augustinus ait l. de nupt. & concupisc. Et natura principiorum (ut dicitur cap. quod autem 23. q. 7.) amat singularitatem, & omnisque potestas impatiens consortis erit. Ipsaque plurium irrationalium multitudo principatum unius naturaliter amat. Nam rex unus apibus (inquit Cyprianus tract. de idol. vanit.) dux unus in gregibus, & in armenis rector unus. Et grævis unum sequuntur, ait Hieronymus epist. ad Rusticum.

604 Ipsa etiam forma caelestis regiminis (quod haud dubie est absolutissime omnium optimum) sive caelestis Aula nos admonet, regimen Monarchicum esse optimum. Cum caeleste sit ejusmodi, & terrestre regimen tantò melius sit, quantò caelesti conformius. Quid Aula caelesti pulchrius? (inquit Pius II. in Bulla retractationis ad Universitatem Colonensem directa) quid ordinatus? quid majus, aut durabilius? quid melius aut beatius? quamvis in ea & Angelorum diversi sint ordines, & sanctorum Spirituum innumerabiles chori, unus tamen est

606 Denique id ipsum nos docet naturæ humanæ institutio, populique Dei gubernatio ab initio. Nam & unus fuit in regimi-

ne Paradisi, scilicet Adam, & ex uno Deus esse voluit omne genus humanum. Neque enim virum & feminam pariter ex humo, sed Adam ex humo; Evam ex viro produxit. Cujus rationem Chrysostomus homil. 34. in epist. 1. ad Cor. c. 13. esse dicit, quia Deus inter homines noluit esse Democratiam, sed regnum, id est significare voluit, sibi magis probare unius in unam multitudinem, quam multorum principatum. Quod & significavit, quando unum praefecit in regimine arcae (quæ figura fuit Ecclesiae) scilicet Noe. Unum in ducatu filiorum Israel, scilicet Moysen, & post Moysen, Josue. Unum summum Sacerdotem in tabernaculo; scilicet Aaron. Unum supremum in Judicatu, scilicet Samuelem. Unum David, unum Salomonem in populo suo, &c.

Atqui hæc omnia in figura (Apostolo 607 teste) contigerunt illis, formatque proinde Ecclesiastici regiminis praefigurarunt. His igitur omnibus demonstratur Ecclesiasticum regimen esse Monarchicum, prout SS. Patres constanter hætenus tradiderunt apud Cocciuth in Theiauro l. 7. a. 2. Justinus in orat. cohortatoria ad Gentes. Cyprian. de idol. vanit. Eusebius Caesariensis de demor. frat. Evangelic. l. 3. c. 9. Athanasius orat. contra idola. Hieronymus epist. 4. Chrysostomus, Augustinus, & Bernardus ubi supra. Theodoretus l. 3. de Angelis. Leo I. serm. 1. in Natal. Apost. Petr. & Paul. Eucherius Lugdun. epist. ad Valerianum. S. Thomas in 4. dist. 20. a. 4. ad 3. his verbis: Papa habet plenitudinem Pontificalis potestatis, quasi Rex in regno. Per coniequens tradiderunt unum esse supremum Ecclesiae Moderatorem, qui eam regit cum plenitudine potestatis, sicut Rex regit regnum suum. Et hunc dicunt esse Papam, seu Romanum Pontificem, Jesu Christi Vicarium, à quo (ut Julius II. loco citato prosequitur) tamquam Capite, omnis in subiecta membra potestas & auctoritas derivatur, quæ à Christo Domino nostro, sine medio in ipsum insuit. Nec profecto in alium, tamquam sui exercitus Ducem, supremam auctoritatem Christus derivasset, quam in suum Vicarium, qui primus fuit Petrus, cui commissam novimus Domini gregis curam. . . nec . . . plures instituit Dominus, qui suum locum tamquam Capita tenerent equalia, sed unum constituit, ut verticem, ac Ducem: & Pastorem universi gregis, Simonem Petrum, dicens: "Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam. Et tibi dabo claves regni caelorum: & quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in caelo; & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in caelo. Et pacce oves meas." Quæ nulli alii seorsim dicta leguntur, nisi Petro, ut in Petro unitas, & summa committeretur auctoritas. Sicque Ecclesia unitati consuleretur, & schismatis occasio tolle-

retur. Ideò ergo Christus unum Petrum, suum in terris Vicarium constituit. Ideò uni dixit: *Tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam.* Uni dixit: *Tibi dabo claves regni caelorum.* Uni eorum dixit: *Quodcumque ligaveris, &c.* Uni dixit: *Confirma fratres tuos.* Uni dixit: *Palce oves meas.* Uni (inquam) Petro omnia ista singulariter dixit, non alteri, ne ipsi quidem Apostolorum Cœtui, nec per consequens Concilio. Petro proinde supremam totius Ecclesiae, seu Ovilibus sui praefecturam commisit, non Concilio. Unum Petrum suum in supremo regimine Vicarium immediatum constituit, non Concilium. Ideò namque singularis, praë omnibus aliis Apostolis, amoris trinam ab ipso confessionem exegit: *Simon Joannis diligit me plus his?* Ideò solius ipsius nomen, id est Simonis, in Cephaë nomen, ad designandum Ecclesiae fundamentum, commutavit. Id. ò singulares, seu individuales nominis ipsius circumstantias expressit: *Simon Joannis, Simon Barjona, Simon* quippe nomen est ipsi inditum in circumfessione. *Joannis*, seu *Barjona*, individualiter exprimit, non quemcumque Simonem, sed Joannis, seu Jonæ filium.

608 Ipsaque Evangelici sermonis circumstantia in eandem significationem concurrunt. Illi quippe Christus supremum Ecclesiae regimen laudatis verbis commisit, qui dixit: *Tu es Christus Filius Dei vivi: in cujus confessionis mercedem, audire meruit, & ego dico tibi, quia tu es Petrus, &c.* Illi commisit, à quo Christus petiit, *Simon Joannis diligit me plus his?* Illi commisit, cui (post promissum Ecclesiae regimen) protinus dixit, *vade post me Satana.* Illi denique dixit, *tu aliquando conversus confirma fratres tuos: cui immediatè praedixerat, ter me negabis.* Quae omnia perspicuè designant, tum singularem Petri personam, non Ecclesiam, non Cœtum, non Concilium. Tum singulare privilegium Petro, praë omnibus aliis, etiam Apostolis, & super omnes alios, etiam Apostolos, à Christo concessum.

609 Et iste perpetuus fuit Ecclesiae sensus. Siquidem, vi supremæ potestatis, à Christo ipsi commissæ, Petrum aliis omnibus, etiam Apostolis, praefectum fuisse, tamquam eorum Ducem, Principem, Magistrum, Episcoporumque omnium Episcopum constitutum fuisse, SS. Patres uno ore contestantur. Basilii serm. de judicio Dei, ubi de Petro dicit quod ceteris praelatus discipulis fuit. Epiphanius hæresi 51. *Petrus... Dux discipulorum.* Optatus Milevitanus: *omnium Apostolorum Caput.* Cyrillus Alexandrinus l. 12. in cap. Joan. v. 25. *Princeps & Caput ceterorum Apostolorum.* Augustinus epist. 86. nunc 36. ad Casulan. *Apostolorum Caput.* Theophilactus in illud Luc. 22. „ Confirma fratres tuos: „ planus hujus intellectus is est. *Quia te habeo Princi-*

pem discipulorum confirma fratres tuos. Oecumenius in cap. 1. Actor. Surgit Petrus... cui discipulorum praesidentia commissæ erat. Denique Petrus ab ipsismet Conciliis nuncupatur *Apostolorum Princeps*, ut à Concilio Ephesino p. 2. act. 3. & à Constantinopolitano IV. epist. ad Imperator. act. 3. & à Florentino in decreto fid. Titulum verò Episcopi Episcoporum nisi consuetudo Tertulliani tempore ipsi tribuisset, Tertullianus, malè erga Zepherinum Papam affectus, ipsi non tribuisset, prout tribuit in libro de pudicitia cap. 1. Edictum ipsius pro moechis ad poenitentiam recipiendis irridens: *Pontifex (inquit) maximus, Episcopus Episcoporum, &c.* Nec in Actis SS. Martyrum Sebastiani & sociorum, Tiburtius, Chromatii filius, Cajum Papam nuncuparet *Episcoporum Episcopum.* Quem etiam titulum Romano Pontifici D. Hieronymus tribuit in cap. 18. Matthæi.

Commisam etiam, singulari Petri personæ, individualiter sumptæ, supremam Ecclesiae praefecturam, sancti Patres concorditer tradunt, ex hoc quod aliis quoque Apostolis Matth. 18. & Joan. 20. collata sit ligandi, solvendi que potestas, agnoscentes quidem in ipsis aliquam usûs clavium potestatem, non tamen plenam & supremam, sicut in Petro, cui soli claves regni caelorum generaliter & plenè promissæ, cura que pacendi dominicum gregem singulariter commissæ legitur. Et ideò Origenes tract. 6. in Matth. *Quoniam (inquit) oportebat aliquid majus habere Petrum, ideò illi quidem dicit: & tibi dabo claves regni caelorum.* Optatus Milevitanus l. 1. contra Parmen. *Solus Petrus claves accepit.* Leo I. epist. 89. ad Episcop. Viennens. *Petro praë ceteris est tradita solvendi, atque ligandi potestas.* Et serm. 2. de Natali Apost. Petr. & Pauli: *Dominus dixit B. Petro Apostolo, tibi dabo claves, &c. Transiit quidem in alios Apostolos jus istius potestatis: sed non frustra unum commendatur, quod omnibus inimitur. Petro enim singulariter hoc creditum est.* Alexander II. in Concil. Rom. *Cum omnibus Discipulis parem ligandi atque solvendi potestatem Dominus daret, Petro praë omnibus claves regni caelorum se daturum promisit.* Damasus epist. 2. *Petrus solus, & praë omnibus... percipere meruit à Christo claves regni caelorum.* Rupertus in Evang. l. 1. c. 25. *Potestas quidem est communis omnium; sed unum & singulare unius est Petri privilegium, cui prius & singulariter dictum est, & tibi dabo claves.* Bernardus l. 2. de consider. c. 8. ideò vocat istud privilegium Petri singulare.

Nec dicas Petrum non accepisse claves regni caelorum in persona propria, sed in persona Ecclesiae, quam representabat, Augustino teste in Plat. 108. *Quadam dicuntur, quæ ad Apostolum Petrum proprie pertinere videantur; neque tamen habent illustram intellectum, nisi*

cum referuntur ad Ecclesiam, cuius ille cognoscitur in figura gestasse personam, propter primatum, quem in discipulis habuit, sicuti est: tibi dabo claves. Tract. 50. in Joan. Si in Petro non esset Ecclesia Sacramentum, non ei diceret Dominus: ,, tibi dabo claves regni caelorum: quaecumque solveris, &c. ,, Si hoc Petro tantum dictum est, non facit Ecclesia. Si autem in Ecclesia sit, ut qua in terra ligantur, in caelo ligentur. . . . Petrus quando claves accepit, Ecclesiam sanctam significavit. Tract. 124. Quando ei dictum est, ,, tibi dabo claves, ,, universam significabat Ecclesiam.

612 Plana quippe reponso est, per hoc Augustinum non velle, quod clavium potestatem (praefertim supremam) Christum immediate contulerit Ecclesiae, non singulariter Petro, ut Ecclesiae Capiti; sed solum quod Christi verba, tibi dabo claves, &c. dicta non sint Petro, ut privatae personae, vel pro se solo, sed ut futuro Capiti, Pastori Ecclesiae, sic ut eas Petrus acceperit pro Ecclesia, id est Ecclesiae per ipsum communicandas. Quod enim Petrus accepit, ut Caput Ecclesiae, & ut Ecclesiae per ipsum communicandum, accepit ut Ecclesiam representans: cum Caput Ecclesiae, qua tale, Ecclesiam representet, sicut Caput regni, sive Rex, qua talis, representat regnum, Dux exercitum, paterfamilias familiam, &c. Et hunc sensum ipsemet Augustinus exprimit in Psal. 108. dum ait, quod Petrus Ecclesia cognoscitur in figura gestasse personam, propter primatum quem in discipulis habuit. Et tract. ult. in Joan. Ecclesia Petrus Apostolus, propter Apostolatus sui primatum, gerebat figuram generalitatis personam. Nec alio sensu efficax est ratiocinatio, quam facit tract. 50. in Joan. Si hoc Petro tantum dictum est, non facit hoc Ecclesia. Efficax quippe est ratiocinatio Augustini, hoc sensu intellecta: Si hoc Petro tantum dictum est, ut privatae personae; pro ipso solo, non ut Ecclesiae per ipsum communicandum: ergo hoc non facit Ecclesia. Prorsus vero inefficax foret ratiocinatio Augustini, si hoc modo intelligeretur: hoc Petro tantum dictum est, ut Capiti Ecclesiae; non pro ipso solo, sed ut Ecclesiae per ipsum communicandum: ergo hoc non facit Ecclesia. Cum manifestum sit per Ecclesiam fieri, quod sit potestate clavium, Petro, ut Capiti Ecclesiae, immediate a Christo concessa, & per Petrum Ecclesiae communicata. Solum ergo priorem sensum negat Augustinus, non posteriorem.

613 Optime proinde sententia Augustini concordat cum sententia reliquorum Patrum, ut Tertulliani in Scorpiaco dicentis: *Memento claves hic Dominum Petro, & per eum Ecclesiae reliquisse.* Optati Milevitani l. 7. contra Parmen. Bono unitatis B. Petrus. . . . & praefertim omnibus Apostolis meruit, & claves regni caelorum, aliis communicandas, solus

accepit. Gregorii Nysseni tract. in eos qui aegre ferunt castigat. *Christus . . . per Petrum Episcopis dedit claves caelestium honorum.* Innocentii epist. ad Concil. Carthag. (91. inter epist. Augustini) *A B. Petro ipse Episcopus, & tota auctoritas nominis huius in alios emerfit.* Stephani, Episcopi Larissae in Thessalia, epist. ad Bonifacium II. apud Labbeum: *Domino dicente tertio: " Amas me, pascere oves meas, " tradidit prius vobis mandatum ostendens, & per vos deinde omnibus per univrsam mundum sanctis Ecclesiis condonavit.* S. Leonis epist. 89. supra citata: *Petro, praeter ceteris, solvendi & ligandi est tradita potestas.* Nec tamen ceteri ea caruerunt; sed (ut sanctus Pontifex profertur) *hujus muneris sacramentum ita Dominus ad omnium Apostolorum officium pertinere voluit, ut in beatissimo Petro, Apostolorum omnium summo, principaliter collocaret, ut ipso, quasi quodam Capite, dona sua in corpus omne diffunderet.* Nam Petrus ab ipso omnium charismatum fonte ita copiose est irrigationibus inundatus, ut cum multa solus accepit, nihil in quemquam, sine eius participatione, transferret. . . . *Magnum & mirabile huic viro consortium potentiae suae tribuit divina dignatio, ut si quid cum eo commune ceteris voluerit esse Principibus, numquam nisi per ipsum dedit, quidquid aliis non negavit.* S. Thomae l. 4. contra Gent. c. 16. *Christus Petro soli promisit, tibi dabo claves regni caelorum, ut ostenderetur potestas clavium per eum ad alios derivanda, ad conservandam Ecclesiam unitatem.* Quippe non potest dici, quod etsi Petro Dominus hanc dignitatem dederit, per eum tamen ad alios non derivetur. S. Bonaventurae opusc. quare FF. Min. praedic. *Proprius Sacerdos primus & praecipuus, est summus Pontifex, cui tota Ecclesiastici gregis cura singularissime commissa est, ita quod omnes inferiores Ecclesiae Rectores, curam, & totam potestatem, quam habent super subditos, ab ipso accipiunt, mediate, vel immediate.*

Et hoc est quod ex communi Sanctorum 614 traditione Pius II. supra num. 607. dicit, quod utique a Romano Pontifice, tamquam Capite, omnis in subiecta membra potestas & auctoritas derivatur, quae a Christo Domino nostro, sine medio in ipsum influunt.

Hoc proinde est quod sibi vult Augustinus 615 in locis objectis, quod utique claves Petrus acceperit, ut Ecclesiam representans, id est ut Caput Ecclesiae, a quo deinde subiecta membra acciperent claves caelestium honorum, sicut membra corporis physici a capite accipiunt influxum. Quod ipsemet Augustinus declarat in Psal. 44. ad versum, *pro patribus tuis nati sunt tibi filii.* Quid est (inquit) *pro patribus tuis nati sunt tibi filii? Patres missi sunt Apostoli, pro Apostolis filii nati sunt tibi, constituti sunt Episcopi.* Hodie enim Episcopi, qui sunt per totum mundum, unde nati sunt? Ipsa Ecclesia

Patres illos appellat, ipsa illos genuit, & ipsa illos constituit in Sedibus Patrum . . . constituit eos pro Patribus Principes super omnem terram. His namque verbis Augustinus ostendit, quorum vices in Ecclesia habeant Episcopi, & quis eis hanc dignitatem dare debeat: Ecclesia utique, seu Romanus Pontifex, Ecclesiam representans, ut Caput ipsius.

616 Liqueat igitur (ait Pius II. ibidem) unum in Ecclesia Caput esse, & unum Principem. Quia pax populi ex uno Rectore dependet, & pluralitas Principum discordiam parit. Christus in ultimo Testamento pacem reliquit, & pacem multis verbis commendavit. Dedit ergo & regimen pacis amicis, id est Monarchicum, sub B. Petro & successoribus eius administrari cuncta precipiens, clavibus illi commissis, & curam gregis demandatam. . . . Qui est filius est propter regenerationem, propter dignitatem tamen Patris habetur; & sicut filiationis causa venerari debet Ecclesiam, tamquam Matrem; ita & praelationis causa preferitur ei, ut Pastor gregi, Princeps populo, Rector familiae, Caput corpori. Quia non est corpus Ecclesie sine Capite, & omnis ex Capite defluit in membra potestas.

617 Recte vero Pius II. Monarchicum Ecclesiae regimen, non soli Petro, sed & successoribus eius dicit esse commissum, pro toto tempore durantis Ecclesiae. Alias Ecclesia sua non satis providisset. Allatas proinde Scripturas, de Petro, ejusque in Romano Pontificatu successoribus, usque ad saeculi consummationem, SS. Patrum traditio semper intellexit. Audi Chrysostomum l. 2. de sacerdotio: Ovium suarum curam, tum Petro, tum Petri successoribus commisit. Audi S. Ignatium, Patriarcham Constantinopolitanum, in epist. ad Adrian. II. Cum Magister Christus discis Petro . . . tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam, tales beatas voces non . . . Petro solum circumscripti, ac definiti, sed ad successores quoque derivari voluit. Audi Concilium Ephesinum p. 2. act. 3. Nulli dubium, imò saeculis omnibus notum est, sanctum, beatissimumque Petrum Apostolorum Principem, & Caput, fideique columnam, Ecclesia Catholica fundamentum, à Domino Jesu Christo Salvatore nostro . . . caelestis regni claves accepisse . . . necnon per successores suos huc usque semper vivere. Audi Bernardum in lib. de consider. sic alloquentem Eugenium III. Tu es potestate Petrus: tu es cui claves calis tradita, cui oves credita sunt. . . Nec modo ovium, sed & Pastorum tu unus omnium Pastor. Similia habent alii sancti Doctores.

CAPUT XLIV.

Ex Scriptura & traditione demonstratur, S. Petrum, & quemlibet Petri successorem, esse Caput, Pastorem, Pontificem, Rectorem, Magistrum, & Fundicem Ecclesiae

universalis, etiam in Concilio Generali congregata.

§. I.

Imprimis demonstratur ex his verbis: Tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam, & portae inferi non praevalent adversus eam, Matth. 16.

618 **D**emonstratur 1°. sic: quod petra fundamentalis est in aedificio, hoc Petrus est in Christi Ecclesia: utpote super ipsum, tamquam petram fundamentalem (Christo teste) aedificata. Sed petra fundamentalis est fundamentum totius aedificii, omniumque partium illius, etiam conjunctim sumptarum. Ergo Petrus est fundamentum totius Christi Ecclesiae; omniumque partium illius, etiam conjunctim seu congregatim sumptarum, atque adeo Ecclesiae universalis. De qua certissime Veritas loquitur loco citato, cum generaliter & illimitate dicit, & super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam, prout Innocentius III. tradit in epist. ad Patriarcham Constantinop. his verbis: Est enim una generalis Ecclesia, de qua Veritas inquit ad Petrum: Tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam. Et vero id certissimum est, tum ex generalitate, & illimitatione sermonis, Ecclesiam meam, tum ex verbis immediate sequentibus, & portae inferi non praevalent adversus eam, quae nec conveniunt Ecclesiae particulari, nec particularibus Ecclesiis, vel etiam Episcopis disgregatim sumptis; sed Ecclesiae dumtaxat universali, quae non est singuli fideles, vel singulae Ecclesiae particulares, vel singuli Episcopi disgregatim, sed congregatim. Cum Ecclesia proprie dicta sit fidelium congregatio, nomenque Ecclesiae, non separationem seu disgregationem, sed unitatem, seu congregationem, & collectionem proprie significet, prout Chrysostomus observat ad illa verba 1. & 2. Cor. cap. 1. Ecclesiae Dei, quae est Corinthi.

619 Nec minus certum est, per petram, super quam Veritas generaliter & absolute dicit se aedificaturum Ecclesiam suam, perspicue intelligi Petrum, ad ipsumque referri, licet id Lutherus & Calvinus negent. Tum quia si non referretur ad Petrum, sed ad solum Christum (prout haeretici isti volunt) Christus non dixisset aedificabo (utique post resurrectionem) sed aedifico. Cum ante resurrectionem suam Christus super se aedificaverit Ecclesiam suam, tamquam super principale fundamentum. Tum quia sensus planus & clarus Evangelicorum verborum illorum est: Tu es Petrus, sive Petrus, id est, hoc nomen, quod petram significat, tibi impono: quia super hanc petram (quam te esse proxime dixi) tamquam firmissimum lapidem fundamentalem, aedificabo Ecclesiam meam.